

Gledališke igre za mladino.

Star vojak in njegova rejénka.

Gledališka igra v dveh dejánjih. — Poslovenila Barbka Höchtl-nova.

Drugo dejánje.

Tri leta pozneje.

PERVI PRIZOR.

Anička in Kátinka (sedéč pod drevesom čitati na knjigo).

Anička. Ali se hitro mrači! Jedva je odzvonilo „zdravo Marijo,“ in už je temà, da se ne vidi čitati. Mene kar oči bolita, — ná knjigo; to lepo povest hočevi jutri okončati. A da veš, ne čitaj brez mene. Knjigo moreš odpreti samo tedaj, kedar bodevi obé skupaj; tako je naročila Tínica, v spomin jo nama dajóč.

Kátinka. Ne boj se; knjiga bode pri meni dobro shranjena, — tudi nijsem ni tako zvédava, da bi brez tebe čitala. A še nekaj, Anička! Veš li, ka je baš denes minolo tri leta, kar smo bili očeta Miška z desko na tem drevesu razveselili?

Anička. Kako bi to pozabila? Bil je najlepši, najveseljší dan vsem otrokom. Tedaj je bil pokojni Miško Tínico vzel za svojo rejénko, — in Radovánček, poprej zloben deček, bil se je potlej ves poboljšal. Stari Miško ga je zadnjo dobo ljubil zeló.

Kátinka. Žal, ka smo ga tako hitro izgubili. Tínica je bila jedva leto pri njem, ko je naglo izbólel, in —

Anička. Ljuba Kátinka! ne govorivi o tem; meni je težko ob serci, kedar se ga opomnim; vsi smo ga ljubili.

Kátinka. I zakaj bi ne govorili o njem? Sam je nam vélel. Ne veš li, kako lepo nas je učil, ko smo jokáje klečali okrog njegove postelje? — „Čemú jokate, ljubi otroci? Ali ne veste, kaj je smert? Prestop v boljše življenje, v hižo nebeskega očeta. Bodite pridni, pošteni in pobožni ter zopet se bodedo tamkaj gori videli. Ne da bi pozabili svojega starega prijatelja Miška, nego često govorite o njem.“

Anička. (bríse si oči). In še je dostavil izrek: „konec dober, vse dobro!“

Kátinka. Skôraj potem je ugasnil tako tiho in mirno, da smo vsi mislili, zaspal je.

Anička. Nij ga bilo človeka, kateri bi ne bil žaloval po njem, — a kako je bilo ubogej Tínici, ki je izgubila ž njim dobrotnika in očeta! — Iz početka je sirota bila vsa oneméla, ni jokati nij mogla. To hoče biti bridko.

Kátinka. Ko je k malu potem odšla v mesto, bila je še poprej na pokopališči, spremíla sem jo tudi jaz. — Pokleknivši na gomilo si je lici zakrila

z rokama, — mislila sem, da jej serce počí, — a naposled je zopet vstala in oči sta jej prečudno sijali ter z roko je pokazala nebo in rekla: „tam góri je zdaj naš Miško.“ Te ure ne pozabim, dokler bodem živa.

Anička. Kako li je to, da je Tínica tako naglo odšla v mesto? Slišala sem govoríco, da je Miško malo pred smertjo necemu plemenítemu gospodu tja pisal, a nijsem ničesar za terdno mogla o tem zvedeti.

Kátinka. Niti jaz ne vem mnogo več nego ti. — Mislim, da je tist gospod nekov general, — a evo, tam ide Stépanek, kakor nalašč; nesel je bil otódi zdravila bolníku Gregorju; on utegne več povédati o tej stvári, kajti njemu je znano vse o Tínici. (Kliče.) Stépanek! pojdi sem, če hočeš nekaj povedati.

DRUGI PRIZOR.

Stépanek. Prejšnji.

Stépanek. Kaj bi radi? Prosim, vprašajta naglo, ker se uže mrači in posla imam domá obilo.

Kátinka. Ne mislivi te mudíti, Stépanek. Anička in jaz govorívi baš o pokojnem Mišku in o Tínici. Povej nama, kako, da je šla Tínica v mesto? — Ti veš!

Stépanek. Kako bi ne vedel! Moj oča sam je čítal oporoko in tudi pismo do generala, — imé sem uže pozabil, nekako čudno je.

Anička. Kako je govorilo pismo?

Stépanek. Miško je pisal, kakor je znal besedovati, a pisal je dobro. Samo toliko še zdaj vém, da je bilo zapisano tudi to: „gospod general! Roka roko umiva in dobro delo je vredno dobrega dela. Ko sem vas otél sovražniku iz pestí in vam ohranil življenje, izgubil sem pri tem delu sam svoje oko. Bila je vaša želja, naj bi vam uže tedaj povedal, kako bi mi ví to povernili. Zdaj vam hočem povedati. Imam rejénko, pridno in dobro deklico, — rad bi jo še dalje pazil pod svojim očesom, ali čutim, da se mi bliža smert in treba se bode prestaviti. Vzemite deklico k sebi, naj vam bode Miškova ostalína, ter skerbite zá-njo.“ — Toliko pómnim da je bilo v tem Miškovem pismu.

Kátinka. Ali se je pismo oddalo?

Stépanek. Oddalo. — Volja umirajočega človeka je sveta. K malu potem iz mesta pride lep voz in na vózu imenitna gospôda, ki je šla na gomilo pokojnega Miška ter je Tínico potlej s soboj vzela s privolitvo nje matere.

Anička. Da, vse to še dobro pómnim; vem, kako smo jokali, ko je odhajala. — Kaj li počenja? Samo nje mati nam časi pripoveduje, da žíví srečna ter da nas pozdravlja.

Stépanek. Bašti jo gosposki gojé ter učiti in učiti se je treba, kakor ménim.

Kátinka. Bog zna, pride li še kedaj k nam?

Stépanek. Ali misliš, da stvorí, kar se njej hoče? In kaj bi si počela taka gospôda v našej vási?

Kátinka. Ali bi jo znali, ako bi k nam prišla iz nenada?

Anička. Jaz prvi hip; anti se nij mogla tako izpremeniti.

Stépanek. Povedal sem vama, kar sta želeli, zdaj idem.

Kátinka. Postój, Stépanek!

Stépanek. Ne utegnem, Kátinka; ako bi vama hotel odgovarjati k vsem vprašanjem, to kedaj bi potem bil domá? Lehko noč!

Anička. Vselej se česa domisliš, da nas podražiš. Lehko noč, zaspanec!

Stépanek. Kakor vidim, dobodeti družbo. Zdi se mi, da je tam óno deklè, ki semkaj prihaja, prosjačica. Baš prav; povprašajta je, od kod? kam? kedaj? kje? itd. (Otide smejóč se.)

TRETJI PRIZOR.

Prejšnji brez Stépanka.

Anička (gledajóč za kulise.) Tuje deklè je, na vse strani se ozira. Ali ne bi šli tja, da je povprašavi —

Kátinka. Ostani, — uže naju vidi, sama pride sem, ter naju ogovori. Tujim ljudém nij takój upati.

Anička. Bliža se nama. Ali je počakavi?

Kátinka. Počakajvi! Vprašajvi je, česa išče.

Anička. Nu, zdaj zdaj bode tukaj.

ČETERTI PRIZOR.

Tínica (ubožno oblečena, z majhenim zvežnjem v roci. Na glavi ima robec, kateri jej pokriva nekoliko obličja). **Prejšnji.**

Tínica. Ljubi dekleti! ali mi ne bi povedali, kje najdem dobre ljudi, kateri bi me nočili? Uže pozno je ter dalje iti ne smajem.

Anička in Kátinka. Idite z nama, — pri nas lahko prenočite.

Tínica. Hvala vam lepa na vašej dobroti; a nijsem sama, mater imam pri sebi; zunaj vasí malo počíva, trudna je ter ne more iti dalje, sirota nosi težek zvéženj.

Anička. Ali jedna ali dve, do tega nij toliko, — moja roditelja vaju rada vzameta na stán. Idite z nama!

Kátinka. Čuj, Anička, naša hiža je bliže nego li vaša; bolje, ako ideti z menój.

Tínica. Kako vama zahvalim, dobri dekleti, ker sta tako usmiljeni ubogim sirotam?

Anička. To je dolžnost. Hitro pokličite mater; vaju tukaj počakavi.

PETI PRIZOR.

Radovanček (z lopato na rami). **Prejšnje.**

Radovanček. Dober večer! (Na tihoma Anički.) Kdo je ta uboga déklica?

Anička. Prosila je stanú sebi in svojej materi, a pri nas bodeta.

Kátinka. To se še ne vé, ali ostaneta pri vas, — déklica še nij pristala na to.

Radovánček. Ako se mislita prepirati zaradi ubozega dekleta, jaz jo vzamem s soboj; dovolj imamo pri nas prostora, in takój bode pravde konec. Ali sta pozabili, kako je rekel pokojni govoráč: „kjer se prepirata dva, tretji dobiček imá.“ — Kje je dékličina mati?

Anička. Baš je ide klicat; zunaj pred vasjó malo počiva, ker nese težek zvěženj.

Radovánček. Zvěženj jaz odnesem, močen sem dosti. (Tinici.) Ali smem z vami iti?

Tínica (ganena.) Hvala ti lepa, dragi Radovánček!

Radovánček (čuděč se.) Kaj? Radovánček? Od kod li me zna uboga dékliča?

Tínica. Ali vas nijso tako imenovali? Zdi se mi, kakor bi to ime bila uže slišala. (Sama s soboj.) Toličko da se nijsem zagovorila. — (Na glas.) Moj bratranec se tudi tako imenuje.

Radovánček. Mislite si, da sem jaz vaš bratranec ter z vami da idem!

Tínica (razvezavši zvěženj.) Da mi ne bode treba sem ter tja prenašati, prosim vaju, shranita mi te stvari. (Podá vsakej po sviléno ruto.) Imejta ruti; skóraj se vernem. (Radovánčku.) Idiva! (Otideta oba.)

(Konec prihodnjích.)

Sv. Višárje na Koroškem.

in laških deželah.

Višárska gora, ali kakor jo nekateri imenujejo, „Lušarska gora“ méri 1721 metrov na visokost. Najbliže Višárij stójí gora „Viš“, od tod bajè tudi imé Višárske gore. Najkračji pot iz Kranjske na sv. Višárje ide po gorénjskej železnici do Trebíža. Od trebíškega kolodvora se voziš debelo četert ure do gorénjega Trebíža, kjer se ustaviš v gostilnici pri „Filaferji.“ Od tod je treba potem iti peš. Nekaj časa greš po vélikej cesti, dokler ne prideš do „angelca,“ kateri kaže pot na góro. Od tod je debele tri ure hodá po mnogih

Znano vam je, otroci, da imamo po slovenskej domovini mnogo lepih cerkev, osobíto materi božjej posvečenih, v katere pobožni ljudjé radi hodijo na božji pot. Mej njimi svete Višárje na Koroškem ne slujó samo po slovenskih nego tudi po obližnjih nemških